

PhDr. František Bábel,
kronikár

Ing. Peter Mináč,
primátor

Novoročné želanie

Nie, nechcem, nemôžem tentokrát

vzletné verše súkať

ako kúzelník,

čo siahne rukou do klobúka

a vyťahuje z neho nežné hrdličky.

Čas vlkov, hyen nastal,

z domova nášho urobili maštaľ,

zakrvavili lesné studničky.

Zadriemať, zaspáť by sa mi žiadalo

a v spánku prečkať celý rok,

ochotne aj niekoľko liet.

Nič nepočuť, nevidieť.

Nezdvihnúť viečka, obrvy,

kým toto peklo prehrmí.

Surový biznisový svet,

bezduchá golemovská príšera,

dnes, zajtra ako včera,

lásku len predstiera.

Po zakvitnutých lúkach

našej domoviny,

po všetkých kvietkoch,

šliape bezcitne.

Valcuje všetko, vôkol nás i v nás.

A najsmutnejšie na tom je,

že pomliaždila ľudom svedomie.

Rúti sa bezohľadne vpred,

úniku, skrýše pred ňou niet.

Čo robiť, spať, alebo biť sa,

preskákať všetky tie blesky-tresky ?

Okrajom hory

do novoročných mrazov

odvážne rozkvitli

nevinné bahniatka liesky.

(*František Bábel, Tisovský mesačník 2004,č.1,s.1*)

Novoročný vinš primátora

Vážení občania, dovoľte, aby som Vám v novom roku poprial

Naplnenie všetkých Vašich duchovných i materiálnych potrieb.

V novom roku naša samospráva okrem stálych aktivít bude zabezpečovať hlavne:

- prezidentské voľby a voľby poslancov do európskeho parlamentu
- získavanie finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ
- pripomienku 670. výročia prvej známej písomnej zmienky o meste
- 130. výročie otvorenia železničnej trate Jesenské-Tisovec

V nastávajúcich dňoch Vám teda želám hlavne veľa zdravia, sily, šťastia, lásky, tolerancie i porozumenia.

(Ing.Peter Mináč,Tisovský mesačník 2004,č.1,s.1)

SAMOSPRÁVA

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Tisovec :

V prvom čísle Tisovského mesačníka 2004 zverejnilo oddelenie výstavby, ŽP a RM informáciu pre občanov o povinnosti miestnej samosprávy vypracovať strednodobý dokument – Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta. Túto povinnosť ukladá samospráve zákon NRSR č.503/2001 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja. Má obsahovať predovšetkým:

- analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery vývoja, určenie cieľov a prvoradých potrieb
- návrh finančného a administratívneho zabezpečenia

Dokument musí byť v súlade s nedávno vypracovaným a schváleným územným plánom mesta a je nevyhnutnou podmienkou pre čerpanie príspevkov z povstupových fondov Európskej únie. Na spracovanie Programu bola vytvorená skupina dobrovoľníkov z radov poslancov MZ, členov komisií, zástupcov škôl a občanov na princípe odbornosti a partnerstva. Po verejnej diskusii a sripomienkovaní v príslušných orgánoch bude návrh dokumentu predložený na schválenie MZ.

Zmluva Putnok-Tisovec:

Ešte koncom predošlého roka (12.decembra 2003) na slávnostnom stretnutí poslancov a primátorov oboch partnerských miest bola podpísaná zmluva o ich vzájomnej spolupráci na rok 2004. Zmluva nadväzuje na doterajšiu štvorročnú spoluprácu a určuje konkrétne úlohy v dohodnutých oblastiach.

Menšie obecné služby (MOS):

Aj mesto Tisovec sa zapojilo do realizácie projektu MOS. Cieľom projektu je podpora udržiavania pracovných návykov prihlásených uchádzačov

o zamestnanie s dôrazom na dlhodobu nezamestnaných a sociálne odkázaných

občanov. Už od 24. februára 2004 pracovala takto v meste skupina 22 občanov, od apríla sa ich počet zvýšil na 54.

Rozpočet mesta na rok 2004

schválilo MZ 25. marca v týchto ukazovateľoch:

bežné príjmy: **34,847,000.-** Sk

kapitálové príjmy: **300,000.-** SK

bežné výdavky: **22,747,000.-** Sk

kapitálové výdavky: **2,372,00.-** Sk

Zároveň schválilo MZ rozpočet Základnej školy Dr.Vladimíra Clementisa a Základnej umeleckej školy – v obidvoch prípadoch vo výške normatívneho príspevku.

Cesta do Rakúska :

Na služobnej ceste do Rakúska v dňoch 26.-27. marca sa zúčastnili 7 zástupcovia nášho mesta (Ing.Peter Mináč, Mgr.Mário Keleti, Ing.Dušan Strašík, Ing.Jaroslav Hecko, Ing.Ivan Kriška, Ondrej Hronček a Ing.Štefan Bálint), aby si prezreli tamojšie zariadenia na využitie odpadovej drevnej hmoty na vykurovanie. Presvedčili sa o možnosti získať efektívne technológie na štiepkovanie drevnej hmoty a výkonné kotle na jej spaľovanie. Mestu by to umožnilo vhodne využívať bohaté zásoby dreva vo vlastných lesoch.

O dva mesiace neskôr, 27. mája, poverilo mesto štyroch zástupcov samosprávy konať pri príprave projektu využitia odpadovej drevnej hmoty na výrobu tepla s využitím služieb projektovej organizácie Premier Consulting.

Štatút Mestskej polície v Tisovci:

V zmysle zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a v súlade so Zákonom SNR č.564/1991 Zb. o obecnej polícii, vydalo mesto Tisovec nový Štatút Mestskej polície Tisovec.

V 10 paragrafoch sú v ňom rozpracované a zhrnuté všetky záležitosti Mestskej polície v tomto poradí:

§ 1 – Úvodné ustanovenia

§ 2 – Základné úlohy MP

§ 3 – Organizácia MP

§ 4 – Riadenie a zastupovanie

§ 5 - Základné povinnosti

§ 6 - Všeobecné oprávnenia

§ 7 - Osobitné oprávnenia

§ 8 - Donucovacie prostriedky

§ 9 - Nosenie a použitie zbrane

§10 – Preukazovanie príslušnosti k MP

Tento štatút MP nadobúda účinnosť dňom jeho schválenia – 29. apríla 2004. Týmto dňom sa zároveň ruší Štatút MP v Tisovci zo dňa 26. decembra 1994 a poriadok odmeňovania pracovníkov MP zo dňa 16. januára 1995.

Kancelária prvého kontaktu na Mestskom úrade v Tisovci:

V zmysle novej organizačnej štruktúry MsÚ schválilo mestské zastupiteľstvo na svojom aprílovom zasadnutí zriadenie kancelárie prvého kontaktu, ktorá začala pracovať v priebehu augusta na prízemí budovy MsÚ. Jej pracovníčkou je Božena Brádňanová. Úlohou kancelárie bude predovšetkým :

- poskytovať občanom základné informácie a tlačivá v súvislosti s plnením úloh mesta (kvôli zjednodušeniu agendy i pomoci

občanom sa vypracujú interné vzory tlačív a formulárov, ktoré budú občanom k dispozícii)

- poskytovať záujemcom informácie o dostupných službách v meste (ubytovanie, stravovanie, obchodné a iné verejné služby)
- poskytovať a prijímať podania v zmysle Zákona o slobodnom prístupe k informáciám
- sprístupňovať právne predpisy (zbierky zákonov, interné prepisy mesta aj uznesenia a informácie z rokovania MsZ)
- poskytovať prefotografacie služby

Žiadosť o zriadenie detašovaného pracoviska ÚPSVR v Tisovci :

Už dávnejšie sa mestská samospráva usilovala pomôcť miestnym občanom zriadením vysunutého pracoviska Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota v meste Tisovec. Prvú žiadosť zaslal primátor Ing.P.Mináč riaditeľovi ÚPSVR v Rimavskej Sobote Alexandrovi Patakimu

30. júla 2004, ďalšiu na Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny do Bratislavy. Koncom októbra 2004 došla z Bratislavy odmietavá odpoveď s odôvodnením, že detašované pracovisko ÚPSVR Rimavská Sobota aj pre Tisovec je v neďalekej Hnúšti.

Mestské zastupiteľstvo o školstve:

Po presune starostlivosti o základné školstvo na samosprávu sa táto oblasť stáva dôležitou a veľmi náročnou agendou miestnej politiky. S komplexom školských problémov sa po celé desaťročia štátna správa nedokázala vyrovnáť a parciálne riešenia boli viac-menej povinnými záplatami na krikľavé diery. O to je ťažšia situácia teraz aj pre miestne orgány, aj u nás, v Tisovci. Celkove ľahšie sa riešia organizačné úpravy,

horšie je to s finančnými možnosťami. Ale mesto sa snaží problémy zvládnuť a rieši ich.

Aj septembrové zasadanie MsZ, ktoré sa konalo v Rimavskej Píle (30.9.2004), rokovalo okrem iného aj o problémoch miestnych škôl a v tejto súvislosti schválilo :

- počty prijatých žiakov v ZŠ, ZUŠ, MŠ Tisovec a MŠ Rimavská Píla
- úpravu ZŠ v učebných plánoch a v skladbe vyučovania voliteľných a nepovinných predmetov i predpokladané počty žiakov v týchto predmetoch
- návrh ZŠ na vykonávanie vlastnej podnikateľskej činnosti
- informáciu o pedagogicko – organizačnom a materiálno – technickom zabezpečení výchovno – vzdelávacieho procesu na uvedených miestnych školách
- koncepčný zámer rozvoja všetkých týchto miestnych škôl do konca roku 2006
- správu o výchovno – vzdelávacej činnosti škôl
- upravený rozpočet miestnych škôl v správe MsÚ

Aj nasledujúci mesiac – 28.októbra rokovalo MsZ o problémoch miestnych škôl.

Mestské lesy Tisovec, s.r.o. :

V hlavnej oblasti svojej činnosti (lesníctvo, ťažba dreva, jeho spracovanie a predaj) i v doplnkových činnostiach (poľovníctvo, autodoprava ...) uvádzajú za rok 2004 tieto výkony :

- ťažba listnatého dreva – 6872 m³
- ťažba ihličnatého dreva – 5092 m³
- výsadba – 90. 100 ks sadeníc na ploche 18,02 ha
- prerezávky na ploche - 51,65 ha
- výsek krov – 13,17 ha

- ochrana kultúr na ploche - 25,67 ha
- odpredaj 13.151 m³ dreva a 245 m³ reziva.

Vykonalí odstrel 5 ks jelenej, 2 ks srnčej a 4 ks diviačej zveri. V rámci nákladnej autodopravy prepravili pre odberateľov 3892 m³ dreva, pre vlastné potreby 13 151 m³ dreva.

MsZ schválilo dňa 25.marca na rok 2004 nájomné pre Mestské lesy v prospech mesta Tisovec vo výške 1,500,000.- Sk v troch splátkach takto:

do 15. júna – 40 %

do 15. septembra – 30 %

do 15. decembra – 30 %

Mestský podnik:

Existuje aj tohto roku naďalej ako príspevková organizácia mesta a zabezpečoval pre obyvateľov doterajšie tradičné verejnoprospešné služby : údržbu verejných priestranstiev, verejnej zelene a parkov, letnú i zimnú údržbu miestnych komunikácií, údržbu verejného osvetlenia, mestského rozhlasu, odborné údržbárske práce v objektoch mesta, cintorínske služby.

V rámci vedľajšej činnosti vyrábal a dodával teplo pre ÚK a TÚV v troch tepelných zdrojoch, spravoval vyše 200 bytov a obstarával príslušné bytové služby, pohrebné služby so spravovaním Domu smútku, prepravu zosnulých, prevádzkoval predajne Kniha-gramo-suveníry-hračky, Pohrebníctvo – umelé kvety, záhradnícke potreby, výroba FAB kľúčov.

Výsledky hospodárenia za rok 2004 :

- tržby – 19,216,910.21 Sk
- náklady – 19,190,547.16 Sk

Hospodársky výsledok po zdanení – 26,363.05 Sk – bol použitý na zníženie minuloročnej straty, ktorá vykazovala 182,160.00 Sk

DEMOGRAFIA

Počet obyvateľov k 1.1.2004	4 201
Počet obyvateľov k 31.12.2004	4 157
Zomreli	58
Počet narodených detí	34
Priťahovaní	47
Odstahovaní	67
Prihlásení na prechodný pobyt	29
Počet detí do 14 rokov	558

POČASIE

Január : Takmer letný lejak, ktorý začal na Silvestra popoludní, pokračoval nepretržite celú noc aj celý deň na Nový rok a v podvečer sa zmenil na husté sneženie. Prvý novoročný deň – pri teplote + 5° C - ako na Medarda! Snehu, mokrého, napadlo potom asi 7 cm a udržal sa po následnom prudkom ochladení až do ďalšieho sneženia v noci z 11. na 12.januára . (Na Tri krále bol nádherný, zimný slnečný deň, ráno okolo – 10° C.)

Po tri noci od 11. do 13. januára snežilo a celková vrstva snehu v meste presahovala 30 cm. V sobotu 18.januára začali premávať v Rejkove i na Bánove lyžiarske vleky.

V noci z 21. na 22. januára prudké ochladenie s prílevom arktického vzduchu, raňajšie teploty v ďalších dňoch -12 až – 14°C, v posledných

dňoch mesiaca trošku oteplilo. V poslednom týždni pripadlo 10 cm snehu, mesto je nádherne seversky zasnežené, hroble odhrnutého snehu po okrajoch ulíc dosahujú výšku aj vyše 1m.

Február : Prvý týždeň mierna zima s veľkým odmäkom. Sneh v uliciach mesta i na okolitých svahoch sa rýchlo topí, v Rejkove sa prestalo lyžovať. Potom prišla studená vlna s rannými teplotami – 10 až – 13°C, na zľadovatené cesty pripadlo v dňoch 8.-9. februára cca 8 cm snehu. Od 12. februára zmiernenie mrazov, vo dne 0 až + 4°C, polojasno. Na Bánove sa ešte možno lyžovať.

V tretej dekáde chmúrne, zamračené, v nedeľu 22.februára mrznúce mrholenie, v noci z nedele na pondelok sa vytvorila dávno nevidená súvislá glazúrovitá poľadovica. Mestský podnik stihol posypať len hlavné cesty, chodníky ostali neposypané. Na celom území SR bola ochromená doprava.

V pondelok 23.februára pokračuje mrznúce mrholenie, ktoré sa popoludní mení na sneženie. Nasledujúci deň sa pri teplote +4° C vytvorila na poľadovici vrstva mokrej snehovej kaše, ďalšie dni znova poľadovica. V posledných dňoch mesiaca (27.-29.februára) pripadlo spolu asi 20 cm snehu.

Zima sa vracia so snehom aj s mrazmi.

Marec: Pondelok – prvý deň prvého jarného mesiaca bol zasnežený. Snežilo celú predošlú noc a cez deň sa sneženie premiešavalo s drobným mrholením pri teplote + 1°C. V stredu 3. marca bol „ šialený „ , skôr aprílový deň – **zo dvadsaťkrát sa strhla hustá snehová fujavica !** Ďalšie dni polojasno, chvíľami slnečno s teplotami okolo – 8°C, v sobotu 6.marca až -11° C. V dňoch 7.-8. marca pripadlo 5 cm snehu, v Rejkove

i na Bánove pokračuje dobrá lyžovačka. (7. marca sa konal v Rejkove rozlúčkový karneval so zimnou sezónou)

V zápätí od 9. marca náhle oteplenie až na + 9° C. V rozpätí troch dní až **20 – stupňový teplotný rozdiel** ! Sneh sa rýchlo topí, opäť nastáva, ako už viackrát tejto zimy , čľapkanica. A teplá vlna graduje, po 15. marci do chotára vtrhla zrazu predčasná jar s nádhernými slnečnými dňami, s teplotami + 18 až + 21°C, od 20. marca aj s aprílovým vetrom. Za týždeň zmizol všetok sneh v meste i na okolitých svahoch a ako sa dalo z dohľadu z mesta zistiť, aj z južnej strany Korimova a Vysokého vrchu.

Posledný týždeň opäť náhle ochladenie, v noci na 27. marca i nasledujúce ráno sneženie, trávniky v meste i všetky okolité svahy sú zas vybielené snehom. Vrtochy počasia nepoznajú mieru.

Apríl: 1. apríl – po daždivej noci polojasný deň, teplota + 14°C. Potom ochladenie a v prvej polovici mesiaca polojasno, daždivo, sychravo, vetrisko. Veľká noc 11. a 12. apríla: v nedeľu zamračené s občasným mrholením, v pondelok polojasno, ráno +2°C popoludní +14° C. V dňoch 17.-18. apríla dážď a mrholenie, denné teploty +10 - +12° C.

V poslednej dekáde oteplenie, väčšinou jasno, slnečno, vo dne 18 až 21 stupňov. Doteraz zdržanlivo rastúca tráva a pomaly prebúdžajúce sa stromy dobiehajú zameškané : tráva rýchlo dorastá, stromy (brezy pod oknami) sa začínajú zalisťovať. Ani lastovičky ešte neprileteli, prvé som zazrel až 28.apríla.

Máj: 1. máj – sobota, pekný slnečný deň a pre Slovensko historický vstupom do Európskej únie. Prvý týždeň daždivý s letnými búrkami a hromobitím, oteplenie, cez deň až 22 °C. Daždivo aj neskôr až do zunovania, ale s náhlym a dlhodobým ochladením. Sychravé, premočené počasie s ľadovým vetrom, s rannými teplotami 4 – 8 ° C, vo dne 10 – 12 ° C, trvalo až do 18. mája.

V dňoch 19.-21. mája opäť náhle oteplenie až na 24° C, polojasno až jasno. V piatok 21. mája večer i po celú noc, v niekoľkonásobne sa opakujúcich vlnách búrka s hromobitím, v sobotu tichý celodenný dážď so studeným vetriskom, prudké ochladenie až na 3 stupne ráno. Daždivé sychravé počasie trvalo až do konca mesiaca s výnimkou posledných dvoch dní.

Mesiac máj globálne : Enormne daždivé, studené, vetristé, surovo sychravé a vrtošivé počasie vládlo celý mesiac. Väčšinu dní zahaľovali oblohu kopovité, arktickým vetrom hnané tmavé mraky. Skôr aprílové, resp. novembrové počasie. (V činžiakoch nám sporadicky prikurovali, väčšinou sme však doma mrzli, hoci poobliekaní vo svetloch a teplých gatiach.)

Jún: Doterajšie studené, sychravé daždivé počasie, trvajúce od posledného marcového týždňa už vyše dva mesiace, pokračuje. Pri prevažne zatiahnutej oblohe je veľmi chladno, najmä zrána a dopoludnia (8- 15 ° C) a ľudia chodia vo svetloch a vo vetrovkách. Ale keď občas zasvieti nakrátko slnko a teploty dosiahnu 20 – 22 ° C, je v takomto oblečení zase priteplo. A takmer každý deň spŕšky, popoludní i búrky. Pôda je všade premočená a v záhradkách v priechodoch medzi hriadkami i v preliačninách trávnatých záhrad stojí voda.

Kuriozitou bol tohoročný Medard (8. júna) , bol prvým letným dňom tohto roku (teplota 25 ° C a najmä – práve na Medarda nepršalo , pri takmer štvrt' roka trvajúcim daždivom počasí. Ale nasledujúci deň s teplotou 27 ° C o 19:00 hod. znovu letný lejak.)

V poslednej dekáde oteplenie na 24 – 27 ° C vo dne, ale daždivé počasie trvá, prší takmer každý deň. Od 25. júna ochladenie, ráno len 7 až 10 °C .

(Hoci sú hubárske terény riadne premočené už od jari, huby slabo rastú – zrejme aj pre nadbytok vlahy, aj pre chladné noci)

Júl: V prvej polovici mesiaca vládlo nestále, rýchlo sa meniace počasie, chladné, len s niekoľkými slnečnými, meteorologicky letnými dňami s teplotou nad 25 ° C. (Najviac vo štvrtok 8.júla: 29 ° C). V pondelok 12. júla znovu výrazné ochladenie (napoludnie iba 19 ° C), studený vietor, obloha zatiahnutá jesennými chmármi, časté sú popoludňajšie studené sprišky. A znovu chodíme vo svetoch.

No zrazu prikvitlo horúce leto s tropickými teplotami. Od soboty 17.júla dosahovali denné teploty 30-31 ° C. Žiaľ, to leto trvalo iba týždeň, lebo v nedeľu 25. júla začali daždivé dni, pršalo každý deň do konca mesiaca. Po týždenných dažďoch – povodne na východnom Slovensku. Voda z pretrhnutej hrádze vodnej nádrže na rieke Ondava zaplavila 200 obcí.

August: Dažde doznievali aj začiatkom augusta a po nich prišlo ochladenie, najmä chladné noci, tie pretrvávali po celý mesiac. V prvej polovici augusta sa striedali polojasné dni s daždivými, teploty dosahovali 22-24 ° C, druhá polovica mesiaca priniesla ustálenejšie počasie, viac slnka s dennými teplotami od 25 do 30 stupňov. (Huby napriek dostatku vlhky a tepla stále nerastú, iba tak symbolicky v úzko obmedzených lokalitách.)

Veľké teplotné rozdiely medzi nocou a dňom nanucovali ľuďom zrána teplé oblečenie, svetre, vetrovky, cez deň, najmä od druhej dekády, prezliekanie do krátkych nohavíc, vzdušných tričiek a blúzok.

V poslednej tretine mesiaca sa charakter počasia nezmenil, po jedinej tropickej augustovej noci z piatka 20. augusta (20-21 ° C) prišli opäť výdatné denné i nočné dažde, zmiernili predošlé horúčavy a ochladený vzduch nedovolil ani počas niektorých slnečných dní bujniť letným horúčavám.

September: Prvá dekáda polojasno s dvoma daždivými dňami, teploty ráno 10-14 ° C, cez deň 18-22 ° C, mierny vietor. V noci z 8. na 9. septembra prudké ochladenie, ráno o 6:00 hod. iba 4 ° C.

Studená vlna trvala s výnimkou 5 dní až do konca mesiaca a jej priebeh vyzeral takto :

9. sept. : ráno 4° C, cez deň 14-15° C

10. sept. : ráno 3° C, cez deň 14-15° C

11. sept. : ráno 3° C, cez deň 14-15° C

Od 12. do 16. sept. mierne oteplenie, potom až do konca mesiaca opäť chladno, daždivo, sychravo, ranné teploty v rozpätí 3-7° C, cez deň 14-16° C. Prikurovali ná

Október: 1.októbra ešte veľmi chladno, potom celý týždeň mierne oteplenie

(ráno 8 až 10 ° C, cez deň 18 až 21 ° C), prevažne slnko zastierané často čiernymi mrákavami západného prúdenia. Zvyšok mesiaca ovládlo doterajšie vrtošivé počasie. V druhom týždni znovu ochladilo (raňajšie teploty od -2 do +2° C), tretí týždeň bol celý daždivý a veľmi studený, výnimkou bol jediný nádherný slnečný deň – utorok 19.októbra. Do konca mesiaca boli bez dažďa už iba dva dni (24. a 25. október), po nich opäť lialo, ale bolo neobvykle teplo - vo dne 16 až 20° C. No babie leto v tomto októbri chýbalo.

November: Mimoriadne teplý celý mesiac, teploty sa pohybovali v rozpätí od – 3 do + 19° C, bolo iba čiastočne jasno, slnečno, väčšinou zamračené, sychravo s rannými i večernými hmlami. Na Všetichsvätých po nočnom daždi zrána zachmúrené, neskôr jasnejšie, teplota v priebehu dňa 12 až 17° C.

Najkrajšie dva dni v mesiaci: utorok 2. november – po hmlistom ráne slnečno a teplo 12 až 19° C, na slnku až 25° C (musel som sa prezliecť do ľahkého letného oblečenia) a piatok 12. novembra – nádherný slnečný deň, napoludnie 15 stupňov, na slnku až 26 stupňov.

Pamätným pre celé Slovensko, avšak v negatívnom zmysle, sa stal piatok 19. november. Meteorológmi i úradmi avizovaná veterná smršť popoludní Tisovec síce obišla, obmedzila sa tu na silnejšie poryvy vetra, najvýraznejšie v čase od 16:00 do 16:30 hod., ale väčšie škody nespôsobila. Zasiahla však najmä severné a stredné Slovensko a nevídanú ekologickú katastrofu spôsobila Vysokým Tatram, keď zničila tatranské lesy pozdĺž tatranskej magistrály od Podbanského až po Ždiar na ploche asi 60 krát 10 km. Ničila Tatry ekonomicky i esteticky a isté

noviny priniesli článok s titulkom „Vysoké Tatry vyzerajú ako mesačná krajina.,,

November priniesol, celkom prirodzene, do krajiny aj prvý sneh. Snežiť začalo v noci z 20. na 21. novembra, snežilo po troške aj ďalšie tri dni a výsledkom bolo 15 – 20 cm snehu. Neudržal sa však dlho. Následné dažde ho do konca mesiaca úplne zlikvidovali.

Aj svojím posledným dňom sa november dôstojne rozlúčil s rokom 2004. Na Ondreja (30. nov.) bol nádherný slnečný deň, ráno – 2° C, cez poludnie + 6° C, na slnku + 16° C.

December: začal sa dvoma teplými daždivými dňami, potom nastalo obdobie prevažne jasných slnečných dní s teplotami od -2 do +8° C, na slnku až 18° C a trvalo premiešané s niekoľkými polojasnými dňami takmer celú dekádu. V piatok 10. decembra sa natrvalo mierne ochladilo (ráno maximálne – 6° C), pribúdalo ranných i celodenných hmiel, stále bez snehu. V noci z 9. na 10. decembra celonočné mrholenie a drobný dážď, pokračujúci aj celé dopoludnie a v meste sa vytvorila sklovitá kĺzanica, ktorú postupne prikrylo popoludňajšie sneženie (napadlo asi 15 cm sypkého snehu).

Predvianočné obdobie: zachmúrené, sychravo, teploty v rozpätí -6 až +2° C. **Vianoce:** biele, asi 12 cm sypkého snehu, napadol 23.decembra, na Štefana mrholenie, ktoré večer prerástlo v celonočný dážď – lejak. Lialo aj celý deň v pondelok 27. decembra, sneh sa zmenil na vodnatú kašu, ulice zaplavené plynule tečúcimi potôčkami ako pri letnej búrke. **Streda 29. decembra:** po dlhom čase slnečný deň (+6° C). **Posledné dva dni roku :** polojasno, teplota -2 až + 4° C.

POLITICKÝ A VEREJNÝ ŽIVOT

59. výročie oslobodenia mesta rumunskou a Červenou armádou sme si pripomenuli položením kytíc kvetov k Pamätníku SNP a zapálením sviečok. Už dva dni predtým sa konali na túto tému besedy vo vybraných triedach ZŠ, odzneli relácie v mestskom rozhlase a pre študentov SPŠ a EGT premietli známy slovenský film Vlčie diery. Hlavnými organizátormi oslavy boli tajomníčka ZO SZPB Miroslava Bancíková a pracovníci MsKS Mgr. Štefan Sabó a Juraj Brož.

Návšteva primátora Banskej Bystrice v Tisovci : Dňa 6. februára 2004 cestou z Rožňavy a Revúcej navštívil naše mesto primátor Banskej Bystrice Ing. Ján Králik, CSc. Na mestskom úrade rokovali s našim primátorom o rôznych komunálnych problémoch, osobitne aj o transformáciách vodární a kanalizácií.

Pripomienka MDŽ sa konala v piatok 5. marca v obradnej sieni MsÚ. Pripravili ju členovia ZPOZ-u. Úvodný príhovor a báseň Maríny Ferenčíkovej Vyznanie, predniesol primátor Ing. Peter Mináč.

Prezident SR v Tisovci : Vo štvrtok 25. marca zavítal do nášho mesta prezident SR Rudolf Schuster. Predpoludním sme ho privítali v tisovských krojoch chlebom a soľou s dychovou hudbou pred Radnicou. Po oficiálnom uvítaní v zasadačke MsÚ sa program návštevy preniesol do obradnej siene, kde hosťa svojim spevom pozdravil MSSD a krátkym prívetom primátor mesta. Potom sa občanom prihovril prezident a nasledovala diskusia. Návšteva pokračovala v domove dôchodcov, kde hosť v dialógu so starcami uznal zlé sociálne a ekonomické postavenie dôchodcov a pripomenul, že jednou z možností ako zlepšiť situáciu, je aj správna voľba svojich zástupcov na všetkých úrovniach

štátnej správy, najbližšie i v nadchádzajúcich prezidentských voľbách začiatkom apríla t.r., v ktorých aj on opäť kandiduje.

Odtiaľ sa prezidentova suita pobrala do evanjelického gymnázia na besedu so žiakmi, ktorí ho erudovanými a dobiedzavými otázkami i sebavedomým smelým vystupovaním typickým pre najmladšiu generáciu nepríjemne rozladili, na čo si potom na spoločnom obede v reštaurácii Alfex prítomnej riaditeľke EGT aj verejne posťažoval a vyslovil podozrenie, že škola naňho žiakov zámerne útočne pripravila vopred.

Hoci inak sociálne cítiaci a preto niektorými aj uznávaný a Tisovčanmi predtým vďačne prijímaný, zanechal prezident tentokrát v mnohých ľuďoch aj nepríjemný dojem.

Referendum o predčasných voľbách a prezidentské voľby:

Obidve tieto dôležité celoštátne politické akcie sa konali súčasne v sobotu 3. apríla 2004.

V referende sa hlasovalo za prijatie zákona o skrátení terajšieho volebného obdobia parlamentu tak, aby sa voľby doň konali už v tomto roku a nie až roku 2006. Keďže účasť voličov nepresiahla 50 %, referendum bolo neplatné.

Výsledky v číslach :	Slovensko	Tisovec
Počet oprávnených voličov:	4 193 347	3 341
Účasť na referende:	1 503 784 (35,86%)	1 329 (39,87%)

Voľby prezidenta sa nakoniec museli konať vo dvoch kolách, lebo v prvom kole (3.apríla) nikto z 12 kandidátov nezískal potrebnú väčšinu.

Výsledky v číslach:	Slovensko	Tisovec
----------------------------	------------------	----------------

1. Vladimír Mečiar	650 242 hlasov-32,73 %	328 hlasov
2. Ivan Gašparovič	442 546 - 22,28 %	607
3. Eduard Kukan	438 920 - 22,69 %	289
4. Rudolf Schuster	147 549 - 7,42 %	175
5. František Mikloško	129 414 - 6,51 %	22
6. Martin Bútora	129 387 - 6,51 %	119
7. Ján Králik	15 873 - 0,79 %	41
8. Jozef Kalman	10 221 - 0,51 %	10
9. Július Kubík	7 734 - 0,38 %	3
10. Jozef Šesták	6 785 - 0,34 %	8
11. Stanislav Bernát	5 719 - 0,28 %	3
12. Ľubomír Roman	1 806 - 0,09 %	3

II. kolo prezidentských volieb sa konalo o dva týždne v sobotu 17. apríla. Stretli sa v ňom dvaja kandidáti s najväčším počtom hlasov z I. kola, Vladimír Mečiar a Ivan Gašparovič a dopadli takto :

Slovensko

Tisovec

Ivan Gašparovič	1 079 592 hlasov – 59,91 %	1 134 hlasov
Vladimír Mečiar	722 368 hlasov - 40,08 %	363 hlasov

Prijatie SR do Európskej únie: Dňa 1. mája 2004 bola Slovenská republika oficiálne prijatá do Európskej únie. Naše mesto na udalosť pohotovo skromne reagovalo v ten istý deň vztýčením vlajky EÚ pred budovou mestského úradu, hymnou EÚ v mestskom rozhlase a stručným oznamom hlásateľky o vstupe SR do EÚ.

Urbanovský jarmok : Tradičný Urbanovský jarmok v Tisovci sa konal na námestí v sobotu 15. mája.

Kvety zeme: 28. mája sa ZPOZ Tisovec zúčastnil na celoslovenskej prehliadke zborov pre občianske záležitosti v Šali, nazvanej *Kvety zeme*, keď sa po postupe z okresnej aj krajskej prehliadky zaradil medzi päť najúspešnejších v celoslovenskom meradle. Na súťažnom vystúpení v Šali zažiarili perfektne pripravené deti z Materskej školy Tisovec.

Voľby do Európskeho parlamentu: Podľa zákona č.331/2003 Z.z. o voľbách do Európskeho parlamentu ich predseda NRSR vyhlásil pre Slovensko na nedeľu 13. júna. (Inak v mnohých štátoch EÚ prebiehali voľby už v dňoch 10. – 12. júna .) V priebehu štyroch dní volilo 343 miliónov voličov v celej únii celkom 732 členov svojho parlamentu, z toho nové krajiny 162, z nich Slovenská republika 14 poslancov.

Na Slovensku bola sklamaním nízka volebná účasť (niečo nad 20 %), v Tisovci iba 15,4 %. V Tisovci spomedzi ponúkaných kandidátov zo 17 politických strán volili občania najviac príslušníkov týchto strán : Smer, tretia cesta (194), SDKÚ (74), ĽS-HZDS (71), Aliancia nového občana (43), Komunistická strana Slovenska (36), KDĽ (32).

X. DNI MESTA

Jubilejný desiaty ročník Dní mesta prebiehal pod záštitou predsedu vlády SR Mikuláša Dzurindu a ministra dopravy, pôšt a telekomunikácií SR Pavla Prokopoviča. Mal mimoriadne bohatý a pestrý program časove rozložený až na 9 dní od soboty 12. júna až do nedele 20. júna 2004 s touto náplňou:

Sobota 12. júna

8:00 hod. X. ročník memoriálu V. Rúfusa st. – súťaž dobrovoľných
požiarnych zborov a IV. Ročník súťaže žiackych kolektívov
o Rimavský pohár.

9:00 hod. Tisovský minitriatlon

14:00 hod. Priateľský futbalový zápas Internacionálov Tisovec
a Internacionálov Rimavská Píla.

Nedeľa 13. júna

Voľby do Európskeho parlamentu

Pondelok 14. júna

Deň otvorených dverí ZUŠ

10:00 hod. Kvíz pre deti základnej školy „ Tisovec a turistika v otázkach„

16:00 hod. Absolventský cimbalový koncert Ľubice Sabovej

Utorok 15. júna

10:00 hod. Vystúpenie DS J.Chalupku Brezno pre deti

Športové aktivity základnej školy a materskej školy

15:00 hod. Koncert kapiel ev. a v. mládeže s prednáškou

18:00 hod. Prezentácia básnickej zbierky Františka Bábelu Polarity

Vystúpenie DS Terézie Vansovej Rimavská Píla s inscenáciou
hry F.Urbánka Kamenný chodníček

Streda 16. júna

17:00 hod. Minihviezdička – súťaž v speve

Štvrtok 17. júna

16:00 hod. Prezentácia knihy F.Kreutza Zbojstvá Jakuba Surovca

16:30 hod. Odhalenie pamätnej tabule Miroslava Nešvera

17:00 hod. Slávnostné zasadnutie mestského zastupiteľstva

Piatok 18. júna

13:00 hod. Volejbalový turnaj o putovný pohár primátora

Jazda parným vlakom

18:00 hod. Festival Janka Plichtu – regionálna prehliadka dychových hudieb

Sobota 19. júna

7:00 hod. Jarmok

9:00 hod. Jarmok ľudových remesiel

10:00 hod. Prijatie rodákov a priateľov Tisovca

16:00 hod. Historický sprievod mestom

18:00 hod. Hudobná retrospektíva – vystúpenie Dezénu a Lykovienok

20:00 hod. Vystúpenie skupiny Peha

Nedeľa 20. júna

Bohoslužby v miestnych chrámoch – pripomienka 185. výr. narodenia J.D.Čipku a A.H.Škultétyho v evanjelickom kostole.

Individuálne turistické vychádzky.

Výstavy: Slovenská speleologická spoločnosť – z histórie miestnych jaskyniarov

Dušan Hutka: Krása dreva a Tisovec vo fotografii II

Ceny primátora mesta: Na slávnostnom zasadnutí mestského zastupiteľstva vo štvrtok 17. júna boli udeľované tradičné ceny Primátora mesta.

Priamo na zasadnutí dostali ceny:

- **Miroslav Nešvera** in memoriam za lásku ku kráse skrytej v podzemí
- **Milan Katreniak** za dlhoročné udržiavanie folklórnych tradícií mesta a celého regiónu
- **Ján Filipiak** za oživenie Stolnotenisového klubu v Tisovci a vzornú reprezentáciu mesta
- **Jaroslav Lacko** za kultúrno-osvetovú činnosť s dospelými a mládežou v divadelných súboroch Tisovca a Rimavskej Píly
- **Mgr. Petr Kolarz**, starosta obce Ludgeřovice, za vzájomné partnerstvo a spoluprácu so samosprávou mesta Tisovec

Mimo slávnostného zasadnutia MsZ si dodatočne prevzali ceny títo ďalší odmenení:

- **Pavol Prokopovič**, minister dopravy, pôšt a telekomunikácií SR, za spoluprácu a pomoc samospráve mesta Tisovec (cenu si prevzal 18. júna)
- **Ondrej Hronček** za dlhoročnú úspešnú prácu v oblasti lesníctva a poľovníctva (cenu si prevzal 19. júna)
- **Tamás Barnabás**, primátor mesta Putnok za vzájomné partnerstvo a spoluprácu so samosprávou mesta Tisovec (cenu si prevzal 19. júna)
- **Mikuláš Dzurinda**, predseda vlády Slovenskej republiky, za spoluprácu a pomoc samospráve mesta Tisovec (cena mu bola osobne odovzdaná na Úrade Vlády Slovenskej republiky v Bratislave)

Stručné zhodnotenie X. Dní mesta :

Priebeh pompéznej deväťdňovej akcie X. Dní mesta zhodnotilo MsZ na na zasadnutí 1. júla. Podrobné, vecné a výstižné zhodnotenie priniesol aj Tisovský mesačník v dvojčísle 7 – 8 v článku so signovaným autorstvom

Dušan Kojnok a Komisia kultúry a športu MsZ Tisovec.

Vďačným doplnkom hodnotenia v mesačníku bolo aj 33 dokumentárnych fotografických momentiek z priebehu osláv.

V textovom hodnotení sa jeho pisateľ vysvetľujúco prezentuje dvoma úvodnými vetami : „Pripadla mi úloha zhodnotiť priebeh a úroveň X. Dní mesta. Robím tak z pohľadu občana, účinkujúceho i z pohľadu predsedu Komisie kultúry a športu. „Nasleduje precízne stručné hodnotenie všetkých akcií programu podľa jednotlivých dní s vyzdvihnutím pozitívnych prvkov i kritickými pripomienkami k nedostatku.“

Pri celkovom pohľade pozitívne vyznieva bohatstvo programu a jeho pestrosť (športové, kultúrne a iné spoločenské akcie), rozmanitosť v každej z týchto oblastí, kvalitatívna úroveň kultúrno-umeleckých podujatí i akceptovanosť programov zo strany občanov.

Ako nedostatky boli vytknuté: nedostatočná propagácia Dní mesta nielen v susedných obciach, ale aj v samotnom Tisovci, v jeho periférnych častiach, nedostatočná bezpečnostná ochrana divákov a najmä organizačná realizácia podujatí, pretože, hoci pôvodný prípravný výbor mal takmer 30 ľudí, celá organizácia ostala nakoniec na pleciach niekoľkých jednotlivcov. Vyčíta sa aj plytvanie finančnými prostriedkami (opakovane každý rok), keď sa napr. draho zaplatí agentúre, ktorá zorganizovala iba niekoľko málo akcií, čo by dokázali urobiť aj sami domáci zadarmo, práve tak, ako všetky ostatné veci.

Ako doplnok podrobného oficiálneho hodnotenia X. Dní mesta v tom istom dvojčíse TM.

Minister Kukan v Tisovci: V piatok 25. júna navštívil naše mesto minister zahraničných vecí SR Eduard Kukan. Po stretnutí so študentmi tunajšieho evanjelického gymnázia v ich škole ho prijal primátor

s miestnymi poslancami a podnikateľmi. Po obhliadke rodného domu Dr.Vl. Clementisa prevzal záštitu nad pripravovanou akciou v dňoch 17. – 18. septembra 2004, ktorú Tisovec tradične organizuje v septembri na počesť tohto svojho rodáka.

Po návšteve súkromnej bryndziarne Manicovcov – Brysyrt – a ochutnávke jedál v ich susednej reštaurácii Dolina ukončil minister svoj pobyt v Tisovci.

60. výročie SNP: Okresné oslavy SNP prebiehali tohto roku v Klenovci v sobotu 28. augusta. V popoludňajšom kultúrnom programe vystupovala tam aj naša dychovka Hradovanka.

Oslavám doma v Tisovci, ktoré sa konali vo štvrtok 2. septembra, dominoval akt odhalenia pamätnej tabule nášmu rodákovi povstaleckému generálovi Júliusovi Noskovi na jeho rodnom dome na Daxnerovej ulici. Slávnostný príhovor predniesol primátor mesta.

Július Nosko sa narodil 8. júna 1907 v roľníckej rodine. V Tisovci vychodil 5 tried ľudovej školy a v rokoch 1919 – 1922 aj školu meštiansku. V Hraniciach na Morave absolvoval štúdium na známej Vojenskej akadémii, kde sa zoznámil aj s Jánom Golianom, neskorším spolubojovníkom v SNP. Po ukončení akadémie pôsobil od roku 1928 ako dôstojník z povolania v jazdeckom pluku postupne v Klatovách, Pardubiciach a Dobřanoch, kde sa usadil a oženil. Roku 1939 odchádza do Poľska (v jeseni 1939 operovala jeho vojenská jednotka na slovensko-poľských hraniciach).

Roku 1942 sa stal prednostom výcvikového oddelenia na Veliteľstve pozemného vojska v Banskej Bystrici, roku 1943 bol odvelený na východný front do Ruska ako náčelník štábu Zaisťovacej divízie slovenskej armády. Na pokyn Goliana sa vrátil na Slovensko, kde bol potrebný pre domáci odboj a v SNP potom pôsobil ako náčelník gen.

Štábu povstaleckej armády. 28.októbra 1944 bol povýšený na plukovníka a 28. okt. 1946 na generála.

Po oslobodení zverejnil svoju činnosť vo funkcii náčelníka generálneho štábu povstaleckej armády v knihe Vojaci v SNP. Potom z armády odišiel a žil v Čechách. Zomrel 5. septembra 1986 v pražskej nemocnici. Jeho posledným predsmrtným želaním bolo, aby jeho i manželkin popol rozsypali po tisoenských horách.

Pamiatke Dr. Vladimíra Clementisa boli tohto roku venované dvojdňové podujatia, ktoré zorganizovali mesto Tisovec a obce Pohorelá a Závadka nad Hronom pod záštitou ministra zahraničných vecí SR Eduarda Kukana.

V piatok 17. septembra o 16:00 hod. sa konala prehliadka Rodného domu Dr. Vl. Clementisa, o 17:00 hod. , bol v evanjelickom kostole koncert venovaný obetiam represálií 50. rokov.

V sobotu 18. septembra prebiehal 23. ročník tradičného diaľkového turistického prechodu „ Clementisovou cestou „ na dvoch trasách: Pohorelá – Burda – Tisovec a Zbojská – Burda – Tisovec s občerstvením na Burde. O 16:00 hod. položili účastníci osláv vence k pomníku Dr. Vl. Clementisa a opakovala sa prehliadka jeho rodného domu, o 17:00 hod. sa konal v MsKS tradičný spomienkový večer.

Slávnosť zapálenia vianočného stromčeka sa konala v piatok 3. decembra od 15:30 hod. už na vianočne vyzdobenom námestí. V kultúrnom programe vystúpili DFS Čížiček, Mažoretčatá a dychová hudba Hradovanka. Prítomným sa prihovoril primátor mesta.

KULTÚRA

Vlastná kultúra doma: Aj tohtoročné kultúrne akcie sa začali tradičnými fašiangovými plesmi od polovice februára a pokračovali v tomto poradí:

- *14. februára* Poľovnícky ples

- *18. februára* Pripomienka storočnice prvej slovenskej spievanej opery v Tisovci. V programe účinkovali Lykovienky a Mužský spevokol Dr.Sama Daxnera, ako sólisti učiteľky ZUŠ Mgr. Oxana Ščúrová (spev) a Karla Nagyová (klavír)

- *23. februára* Detský fašiangový maškarný ples Matreskej školy Tisovec

- *24. februára* Pochovávanie basy

- *27. februára* Strojársky ples

- *30. marca* sa konal koncert miestnej ZUŠ pre žiakov ZŠ

- *2. apríla* zorganizovala mestská knižnica za podpory miestnych nadšencov besedu s historikom Dr. Pavlom Dvořákom. Okrem verejnosti sa na nej zúčastnili aj žiaci a pedagógovia miestnych škôl (SPŠ a EGT)

- *10. apríla* sa v Kultúrnom dome v Rimavskej Píle predstavil tamojší Divadelný súbor T.Vansovej miestnej verejnosti divadelnou hrou F. Urbánka Kamenný chodníček. Režiroval Jaroslav Lacko.

- *9. mája* pripravila ZŠ v MsKS pripomienkovú oslavu Dňa matiek

- *25. mája* o 15:00 hod. sa v MsKS konala vernisáž tisovského vysokoškolačka Rudolfa Keblúška Portréty (Autorská výpoveď). Autor, debutant, študuje na Fakulte humanitných vied Univerzity M.Bela v Banskej Bystrici. Svoje práce tvoril v Domove Dôchodcov v Tisovci – portrétoval jeho obyvateľov.

- *25. mája* zorganizovala ZUŠ Rodinný koncert, vystupovali žiaci školy so svojimi rodičmi v obradnej sieni MsÚ

- *3. júna* reprízoval DS Daxner inscenáciu hry T.Williamsa Sklenený zverinec – pre žiakov SPŠ

- 17. septembra o 17:00 hod. sa v evanjelickom kostole konal **Slávnostný koncert venovaný obetiam represálií 50. rokov**, na ktorom vystúpili:

Spevokol Ev. gymnázia Tisovec

Mužský spevokol Dr.Sama Daxnera

Folklórna skupina Závadka nad Hronom

Folklórna skupina Pohorelá

Duo muzikantov z maďarského partnerského mesta Putnok

Také isté zoskupenie z českého partnerského mesta Ludgeřovice

Učítelia ZUŠ a ZŠ Tisovec (Mgr.Oxana Ščúrová, Mgr.Marta Svobodová, Mgr.Milan Matucha).

Hlavným hosťom programu bola dcéra niekdajšieho tunajšieho ev. farára, popredná slovenská organistka Anna Predmerská – Zúriková. Na organe zahrala Bachovo dielo Prelúdiu a fúga C-mol BWV 546 a skladbu Maxa Regera Introdukcia a passacaglia d- mol.

- 5. novembra pripravili MS SČK, ZO SZPB, KD, ZO SZPP v mestskom kult. stredisku Deň seniorov – jeho prvý ročník. V kultúrnom programe vystúpili deti z MŠ so svojimi učiteľkami a žiaci a učítelia ZŠ.

- 3. decembra v náväznosti na slávnosť zapálenia vianočného stromčeka, ktorá prebiehala od 15:30 hod. na vianočne vyzdobenom námestí, sa konala potom v kinosále MsKS prehliadka vianočného programu žiakov ZŠ, ktorý si pripravili pod vedením triednych učiteľov. Program viedla Mgr. Marta Svobodová.

XXIV. Daxnerov Tisovec: Ďalší ročník prehliadky speváckych zborov dospelých sa uskutočnil v kinosále MsKS tradične v predvianočnom čase – 10. decembra 2004. Zúčastnili sa ho spevácke zbory z Tornale, Rimavskej Soboty – odtiaľ aj známe kvarteto – Revúcej, Hnúšte, domáce zbory Lykovienky, Mužský spevokol Dr. S. Daxnera, Spevokol EGT. Ako

host' aj ženský spevácky zbor z partnerského maďarského Putnoku. (Tým sa z domácej regionálnej prehliadky, na ktorú sa z časových i finančných dôvodov nemôžu prijať mnohé ďalšie ponúkajúce sa spevácke zbory, stáva vlastne prehliadka nadregionálna s medzinárodným ohlasom.)

Podobne ako v uplynulých rokoch, prijal pred prehliadkou primátor mesta v zasadacej sieni MsÚ aj tentokrát vedúcich súborov a ich dirigentov. Prehliadka bola ukončená spoločnou večerou s členmi mestských samospráv Tisovca a Putnoku, ktorí sa v tento deň zúčastnili na Mestskom úrade v Tisovci aj na spoločnom vyhodnotení zmluvy o vzájomnej spolupráci roku 2004.

Prehliadke predchádzali aj akcie v rámci tradičnej „Vianočnej nálady“, výstava prác domácich ľudových remeselníkov a tentokrát aj autorská výstava fotografií Petra Lendvorského, žiaka 2. B triedy SPŠ v Tisovci, pod názvom Svet objektívom, ktorá trvala až do začiatku zimných prázdnin.

V piatok *17. decembra* v predpoludňajších hodinách sa DFS Čížiček vybral na tradičnú pochôdzku mestom, aby pripomenul ľuďom blížiac sa vianočné sviatky.

Vyvážaná kultúra:

- Po dlhoročnej prestávke obnovil Mužský spevokol Dr.S. Daxnera v Tisovci spoluprácu s Mužským robotníckym spevokolom Bradlan v Trnave a *26. marca* vystupoval tam v galérii Janka Koniarka.
- V dňoch *4.–6. apríla* vystupoval DS Daxner v Békešskej Čabe v Maďarskej republike. Sponzorsky súboru na zájazd prispeli: prezident SR Rudolf Schuster a riaditeľ Calmitu – Vápenka Tisovec Miloš Klenovčan, obidvaja po 10,000.- Sk.

- 14. apríla sa konala vernisáž výstavy fotografií Milana Slabeja v Revúcej pod názvom Rodný môj kraj
- 14. apríla divadlo Hlod sa hrou Harrison Bergeron zúčastnilo na 30. ročníku Zochovej Revúcej a získalo cenu riaditeľky MsKS s nomináciou na postup
- 22. apríla sa konala vernisáž výstavy Ing.Dušana Hutku pod názvom Drevorezba – v synagóge v Brezne
- 27. mája sa Mužský spevokol Dr.S.Daxnera zúčastnil na pripomienke 10. výročia založenia Miešaného speváckeho zboru v Hnúšti, kde účinkoval so samostatným blokom piesní, aj spoločne s domácim zborom
- 21. decembra pri podpisovaní zmluvy o vzájomnej spolupráci na rok 2005 medzi partnerskými mestami Tisovec a Putnok sa v tamojšom katolíckom chráme Zoslania Ducha Svätého konal tradičný vianočný koncert a na ňom ako hostia z Tisovca vystupovali: Mužský spevokol Dr.S.Daxnera, Mgr.Marta Svobodová, učiteľka ZŠ so synom Jurajom a Mgr.Oxana Ščúrová, učiteľka ZUŠ.

Dovážaná kultúra:

- **Lojkov divadelný Tisovec:** na 6. ročníku regionálnej prehliadky divadelných súborov dospelých vystúpili súbory s týmto programom:
- Piatok 19. marca DS Daxner Tisovec s hrou Tennessee Williams Sklenený zverinec, réžia Jaroslav Lacko
- Sobota 20. marca DS Pictus Rimavská Sobota uviedol hru Romana Olekšáka Negativisti. Režirovala Zuzana Ferenczová. Ľahko stráviteľné divadlo Revúca sa prezentovalo hrou Jurgena Grossa Zlodějka a klamárka v réžii Slávky Liškovej. Divadelný klub Tisovec

– Divadlo Hlod sa predstavilo hrou Kurt Vonegut – Lucia Repašská: Harrison Bergeron, réžia Lucia Repašská. Divadelný súbor Divosud Rimavská Sobota ponúkol publiku hru autora Alexandra Vredenského: Vianoce u Ivanovcov, režisér Marián Lacko.

- *29. apríla* sa pod patronátom Riaditeľstva ZUŠ v Tisovci konal v obradnej sieni Radnice koncert víťazov rôznych súťaží žiakov ZUŠ regiónov Novohrad, Malohont, Gemer s podporou 20 miestnych sponzorov
- V dňoch *18.–21. mája* sa konala v MsKS výstava fotografií revúckeho rodáka, dokumentaristu a cestovateľa Pavla Ferdinandyho pod názvom Zvieratá Namíbie 2003
- *22. septembra* o 18:00 hod. vystupovala v konisále MsKS zábavná skupina Drišľak. Jednotné vstupné bolo 120.- Sk

Mestská knižnica A.H. Škultétyho:

Knižnica používa osvedčenú metodiku práce v styku s čitateľmi i pri organizovaní kultúrnych akcií najmä so žiakmi miestnych škôl. Základným problémom aj po decentralizácii štátnej správy ostáva nedostatok financií na obnovovanie knižničného fondu a odber časopisov. Knižnica odoberá iba jeden časopis (Knižnica), ale využíva ochotu vďačných čitateľov, ktorí jej dávajú k dispozícii vlastné časopisy Zdravie, Emma, Eva, Markíza, Život, Slovenka, Plus 7 dní, XXI. storočie... V oblasti informačných technológií plánovala knižnica zakúpiť tohto roku knižničný program Libris, ale pre likvidáciu dodávateľskej firmy (Acom soft Košice) akciu nezrealizovali a musia počkať na iný program pre knižnice.

Knižničný fond:

Knižničné jednotky spolu	20 983
Audiovizuálne dokumenty	235
Odborná lit. pre dospelých	6 622
Krásna lit. pre dospelých	9 083
Odborná lit. pre deti	624
Krásna lit. pre deti	4 419
Dochádzajúce periodiká	1
Ročný prírastok kníh	307

Výpožičky:

Výpožičky spolu	24 036
Odborná lit.pre dospelých	4 393
Krásna lit.pre dospelých	13 448
Odborná lit.pre deti	1 463
Krásna lit.pre deti	3 702
Výpožičky periodík	850
Prezenčné výpožičky	347
MVS iným knižniciam	9
MVS z iných knižníc	85
Poskytnuté registrované bibliografické a faktografické informácie	120

Používatelia:

Spolu:	644
Deti do 15 rokov	184
Študenti SŠ, VŠ	239
Dospelí	221
Počet obyvateľov	4 154

Počet návštevníkov	4 332
% prihlásených z celk. počtu obyvateľov	15,50 %
Kultúrne podujatia	52
Počet výpožičiek na 1 čitateľa	37,32
na 1 návštevníka	5,55
na 1 obyvateľa	5,78
Počet zamestnancov	1

(Jediným zamestnancom je vedúca knižnice p.Miroslava Kojnoková)

Kino Pod Hradovou:

V porovnaní s minulým rokom pracovalo úspornejšie a rentabilnejšie, lebo pri rovnakom počte premietnutých filmov i rovnakom počte predstavení (48) stúpol aj počet návštevníkov z vlaňajších 2 451 na tohoročných 3 352, aj ročná hrubá tržba zo 77,370.- Sk na 81,960.- Sk, pričom náklady poklesli z 95,604.70 Sk na 72,630.10 Sk.

Ostatné ukazovatele: počet zamestnancov 2 (vedúci kina Juraj Brož a premietач Stanislav Matušák) premietacie dni utorok a štvrtok, priemerné vstupné 24,45 Sk, priemerný počet divákov na 1 predstavenie 69,83, priemerná tržba 1,707.50 Sk.

Problémy, pripomienky:

- premietacia technika je veľmi zastaralá a funguje len vďaka kvalitnej obsluhu a údržbe premietача (premietacie prístroje i reproduktorová sústava sú vyrobené roku 1965)
- v zimných mesiacoch je v kine chladno, lebo dva radiátory v kinosále nedokážu miestnosť vykúriť – aj preto je menšia návštevnosť.

Iné z kultúry:

Archeologický výskum na Hradovej, ktorý sa začal ešte roku 1997 s cieľom objasniť históriu osídlenia Hradovej a ktorý bol po piatich úspešných ročníkoch na dva roky prerušený, tohto roku obnovili a v dňoch 16. – 25. júla 2004 pracovalo na Hradovej 15 dobrovoľníkov (tentokrát bez účasti študentov). Vo výskume sa rozhodli Archeologické múzeum Bratislava, Občianske združenie Hradová a mesto Tisovec pokračovať, pretože bolo potrebné viaceré veci objasniť.

Dvoma sondami preskúmali ešte neprebádané lokality a tak ako predošlý výskum, aj tento potvrdil intenzívne osídlenie. Našlo sa mnoho keramického materiálu, kamenné i kostené nástroje. Vzácnym objavom bol objav bronzovej náušnice a bronzovej ihly. Odbornú správu vypracuje Archeologické múzeum Bratislava. Tohoročný výskum sa mohol uskutočniť vďaka finančnej podpore Tisovčanky, úspešnej privatizátorky Ing. Ivety Novákovej.

Blahoprajný list básnikovi Milanovi Krausovi:

Náš rodák, básnik Milan Kraus sa 20. augusta 2004 dožil osemdesiatky. Pri tejto príležitosti mu mesto zaslalo do Prievidze, kde dávno ovdovelý, žije teraz so svojou druhou manželkou, tento blahoprajný list : „Milý náš rodák, vzácnny jubilant, Deň začína ránom, slnka východom. Keď sa schýli k večeru, sme bohatší, zrelší, skúsenejší. Aj Vy ste už prešli hodný kus cesty, ocitli ste sa nie raz na rázcestí, radosti, trápenia striedali Vaše dni. Pri Božej pomoci je dnes dôvod k sviatku, veď Vám Boh daroval krásnu osemdesiatku. Preto Vám vinšujeme zdravie, pokoj, šťastie, radosť v duši, nech Vás ešte dlhé roky východ slnka teší.“ V Tisovci 19. augusta 2004.
Ing. Peter Mináč, primátor mesta, Štefan Sabó, vedúci odd. kultúry.

ŠKOLSTVO

Po presune starostlivosti o základné školstvo zo štátu na samosprávu bolo treba zabezpečiť najprv nevyhnutné organizačné zmeny a finančné krytie prevádzky týchto škôl. Nová situácia si vyžadovala zaktivizovanie činnosti komisie školstva, vzdelávania a mládeže MsZ i následné zriadenie Mestskej školskej rady v Tisovci už roku 2003.

Na program dňa sa v oblasti školstva dostáva teraz požiadavka zvyšovania kvality školskej výuky s prihliadnutím na spoločenské potreby doby, nové prúdy v školstve i s dôrazom na zvládnutie a využívanie najmodernejšej počítačovej didaktickej techniky.

Preto aj na už spomínanom zasadnutí MsZ 30. septembra t.r. dominoval program školstva vnímaný z uvedených aspektov a riaditeľky všetkých zainteresovaných miestnych škôl tu vystúpili so svojimi predstavami a názormi.

Riaditeľka PaedDr. Božena Pardupová predniesla 30 bodov obsahujúcu *Koncepciu rozvoja ZŠ Dr. Vl. Clementisa*, z ktorej vyplýva spontánna potreba skvalitňovania výchovno-vzdelávacieho procesu vo všetkých predmetoch, zvyšovanie počítačovej gramotnosti žiakov i pedagógov a akútna požiadavka modernizovať materiálne vybavenie školy.

Koncepciu rozvoja ZUŠ vysvetlila jej **riaditeľka Mgr. Anna Ferencová**. Zdôraznila najmä dôležitosť marketingu v riadení školy v súčasných pomeroch.

Veľmi presvedčivo hovorila o *koncepčnom rozvoji MŠ v Tisovci* jej **riaditeľka Júlia Hodoňová**, zdôraznila potrebu kvalifikovaného a humánneho prístupu k osobnosti dieťaťa od najútlejšieho veku a poukázala na dominantný zástoj učiteľa v reformnom procese na našich školách.

Za MŠ v Rimavskej Píle prehovorila **riaditeľka Viera Krišková** a tiež poukázala na dôležitosť dôvery a ľudskej úcty k individualite dieťaťa.

Zdá sa, že vlastne vieme, čo potrebujú naše školy na skvalitnenie výchovy a vzdelávania. Vedia to učitelia, odborníci i všetci rozumní ľudia. Farizejsky sa k tomu hlásia aj tí, čo naozaj o školstve rozhodujú, no reálna situácia už dlhodobo svedčí o tom, že sa u nás všeobecne zanedbáva dnes kultivácia duše a zaťato sa všade forsíruje chamtivá ekonomizácia.

Evanjelické gymnázium: V jarnom období r.2004 maturovala iba jedna trieda, a to v 5 – ročnom štúdiu, celkom 26 žiakov. Do I. ročníka bolo v septembri prijatých spolu 55 žiakov v päťročnom štúdiu, v osemročnom štúdiu prvý ročník neotvárali. Škola mala v septembri 13 tried a 326 žiakov, z toho v osemročnom štúdiu 3 triedy a 50 žiakov. Sedem vybraných žiakov študovalo v USA.

Z celkového počtu 23 pedagogických pracovníkov (plus dve profesorky na materskej dovolenke) bolo 6 Američanov a 7 externých učiteľov. Počet ostatných zamestnancov: 14. Vedenie školy pracuje v nezmenenej zostave, riaditeľkou je PhDr. Helena Pašiaková PhD, jej zástupkyňou Mgr. Ľuba Petricová.

EGT zapustilo v Tisovci hlboké korene, kvalitou svojej práce a permanentne dobrými výsledkami sa zaradilo medzi uznávané špičkové školy na Slovensku a jeho dobré meno rezonuje aj v zahraničí. Z množstva pozoruhodných výsledkov r. 2004 aspoň tieto: Z celkového počtu 313 žiakov ukončilo šk. rok 2003/2004 s vyznamenaním 152 žiakov. Vedomostná úroveň žiakov sa prejavila aj v ich početných vedomostných a iných súťažiach v merítke celoslovenskom, v rámci aplikovanej ekonómie, ako napr. 1. miesto za Najlepší menežerský tím na

súťaži v Košiciach, 2. miesto na Slovensku za Najlepší enviromentálny produkt, 2. miesto v celoslovenskej súťaži študentských spoločností v rámci MESE, 1. miesto v krajskej súťaži študentských spoločností Banky v akcii. Debatný klub školy získal v celoslovenskom finále 2. miesto (debata v slov. i anglickom jazyku).

Žiaci sa stabilne venujú aj umeleckým aktivitám v rámci miestneho ochotníckeho divadla, recitácii (Lucia Repašská získala na krajskom kole Hviezdoslavovho Kubína 2. miesto v prednese poézie), dlhodobo bez prerušenia pracuje v školstve, úspešne a kultivovane vystupuje na verejnosti, miešaný spevácky zbor žiakov - v poslednom období pod vedením Mgr. Jany Bosákovej s klasickým programom v jazyku slovenskom, anglickom i v latinčine.

Azda jediným vážnejším problémom školy je pretrvávajúca fluktuácia interných, najmä začínajúcich učiteľov. Príčinou je mimoriadna náročnosť na prácu učiteľov na tomto type škôl i bilingválnosť, v prípade mladých žien azda aj iné dôvody.

Stredná priemyselná škola: V jarnom období 2004 maturovali v dennom štúdiu 2 triedy (52 žiakov), v štúdiu popri zamestnaní 1 trieda (8 žiakov). K septembru 2004 mala škola celkom 219 žiakov, z toho v dennom štúdiu 199 a spolu 10 tried, z toho 9 v dennom štúdiu. Do I. ročníka denného štúdia bolo prijatých 67 žiakov, na štúdium popri zamestnaní 20 žiakov.

Škola má 20 interných pedagogických pracovníkov, žiadneho externistu. V domove mládeže pracujú 4 vychovávatelia. Počet ostatných zamestnancov v škole i DM spolu :22. Počet žiakov ubytovaných v DM: vlastných 22, z iných škôl (EGT) 63.

Po odchode doterajšieho riaditeľa Ing. Igora Gajdáča do dôchodku nastúpil v novom školskom roku na tento post doterajší člen tamojšieho

profesorského zboru strojní inžinier Ján Frntic. Zástupkyňou riaditeľa ostáva Valéria Parobeková.

Škola naďalej ťažko prekonáva následky nevyhnutných transformačných procesov, náročných predovšetkým na materiálne zabezpečenie potrebných zmien a dlhodobo trpí na nedostatok finančných prostriedkov.

Z úspechov uvádza škola víťazstvo – 1. miesto ich žiaka Lepára v krajskom kole olympiády z anglického jazyka a jeho postup do celoslovenského kola.

Základná škola Dr. Vladimíra Clementisa: V júni 2004 ukončilo školu 38 žiakov, do I. ročníka nastúpilo v septembri 43 žiakov. V septembri mala škola celkom 20 tried a v nich 397 žiakov.

Počet pedagogických pracovníkov: 29 a 2 asistenti, počet ostatných pracovníkov 15. Vedenie školy ostáva bez personálnych zmien, riaditeľkou je PaedDr. Božena Pardupová, jej zástupkyňou pre I. stupeň PaedDr. Katarína Šuchová, pre I. stupeň Mgr. Libuša Sihelská.

Po reorganizačných zmenách v základnom školstve sa situácia v škole pozvoľna ustáľuje a škola pokračuje v plnení výchovno-vzdelávacích úloh na predošlej dobrej úrovni. Pokračuje aj v rozvíjaní bohatej doplnkovej záujmovej činnosti, v organizovaných súťažiach vedomostných, športových i kultúrnych a tradične sa podieľa aj na zabezpečovaní verejných osláv vhodným kultúrnym programom.

Úspech žiakov vykazujú v týchto podujatiach:

Slovenský zimný viacboj, Malá cena Slovenska (obrovský slalom), Celoslovenský korešpondenčný viacboj, Letný viacboj, Gymnastický štvorboj – úspechy v krajskom merítku, Vybíjaná – 3. a 4. ročník chlapci i dievčatá, stolný tenis (úspešnosť v rámci regiónu), výcvik žiakov v miestnom dobrovoľnom hasičskom zbore, súťaž Hviezdy

matematického neba, Baby program, Zdravotnícka súťaž, Ľudová pieseň Slávik, Minihviezdička.

Škola tradične organizuje Deň otvorených dverí, zabezpečuje okrem iného program na Deň matiek a na Mikuláša.

Z problémov uvádzajú predovšetkým nedostatočné materiálo-technické vybavenie školy a chronické zatekanie strechy budovy školy.

Materská škola Tisovec: V júni ukončilo MŠ 28 detí, v septembri im pribudlo 34 novoprijatých a situácia v septembri 2004 vypadala takto: Celkový počet žiakov 96, počet tried 4, počet učiteliek 8, počet ostatných zamestnancov 6. Od vlaňajšieho školského roku má škola nové vedenie, riaditeľkou je Júlia Hodoňová, jej zástupkyňou Beáta Cibuliaková.

Po „skúšobnom,, vlaňajšom roku, už pod správou miestnych orgánov, keď sa spolupráca MŠ s novým zriaďovateľom sľubne utužila, sa pod novým vedením život v MŠ znormalizoval a školské zariadenie môže ďalej úspešne plniť predpísaný výchovno-vzdelávací program – zábavnou formou kultivovať a skultúrňovať deti a pripraviť ich na školskú dochádzku. Ten škôlkársky program (Program výchovy a vzdelávania v MŠ) je tradične veľmi pestrý a načiera do všetkých oblastí výchovy. A zainteresúva o spoluprácu s MŠ aj rodičov detí.

A je chvályhodné aj to, že vedenie MŠ umožňuje aj širšej verejnosti nazrieť do zákulisia sveta ľudského drobizgu, keď zaujímavým spôsobom pravidelne informuje aj širšiu verejnosť o dianí a podujatiach MŠ aj v osobitnej rubrike Tisovského mesačníka Klebetníček našej škôlky. A každý takýto príspevok okorenia pisateľky (riaditeľka a jej zástupkyňa) aj vtipným príbehom zo života detí. Na spestrenie vyberáme jeden aj pre našu kroniku mesta Tisovec : - Na vychádzke sme obdivovali kvety v záhradkách. Z kuchyne jedného domu sa šírila vôňa pripravovaného obeda. Robko sa nadýchol a hovorí: „ To je vôňa, lepšia ako kvety.,,

Materská škola Rimavská Píla: V júni 2004 ukončilo a do školy postúpilo 7 detí, v septembri ich pribudlo 9. Celkový počet detí v šk. roku 2004/2005: 23.

Počet zaškoľovaných detí sa mierne zvýšil aj vďaka príspevku na stravu pre deti, ktorých rodičia sú v hmotnej núdzi. Ide väčšinou o rómske deti. Ich dochádzka sa takto stáva pravidelnejšou a tým sa zlepši ich pripravenosť na školu.

MŠ má 1 triedu, 2 učiteľky a 2 zamestnancov personálu. Riaditeľkou je Viera Krišková.

Základná umelecká škola: V júni 2004 ukončilo školu 171 žiakov, z toho v hudobnom odbore 112 žiakov, vo výtvarnom odbore 59 žiakov. Do I. ročníka bolo prijatých v hudobnom odbore 34 žiakov, vo výtvarnom odbore 10 žiakov. Celkový počet žiakov k 1.septembru 2004 v hudobnom odbore 120, vo výtvarnom odbore 57, celkom 177 žiakov. Škola má 7 učiteľov, riaditeľkou je Anna Ferencová. Kvalifikovaní učitelia zabezpečujú dobrú úroveň výuky v oboch odboroch, o čom svedčia aj účasť a úspechy žiakov v rôznych súťažiach i podiel školy na kultúrnom živote mesta.

Úspechy v súťažiach výtvarného odboru:

- pri vyhodnotení súťaže Vesmír očami detí 2004 26. februára sa v rámci okresu vo IV. kategórii ZUŠ, 1.-4. ročník, Romanka Maďarová umiestnila na 2. mieste
- v 7. ročníku výtvarnej súťaže Divadlo očami detí (vyhlasovatelia Gemersko-malohontské osvetové stredisko Rim.Sobota a MsKS Revúca, výsledky vyhlásené 25. marca), v 5. kategórii získala 1. miesto Anna Tótová.

- vo výtvarnej súťaži 2004 na tému WHO „ Bezpečné cesty sú cesty beznehôd“ sa v Banskobystrickom kraji v III. Kategórii ZUŠ umiestnila na mieste 6- ročná Zuzka Sabová.

Úspechy v hudobnom odbore:

- v nadregionálnej súťaži Klavír 2004 v štvorročnej hre na klavíri (vyhlasovateľ ZUŠ Rožňava) získali žiaci Elvíry Nagyovej v III. kategórii v Rožňave 24. marca toto umiestnenie: dvojica Richard Maliniak - Zuzana Dúdorová 2. miesto, dvojica Terézia Figuliová- Eliška Slabáková 10. miesto.
- na koncerte víťazov PMU 2004 (Pódium mladých umelcov) za účasti 9 ZUŠ z regiónov Gemer, Malohont, Novohrad, ktorý sa konal 29. apríla v Tisovci, sa zúčastnili 4 naši žiaci.

Koncerty a iné hudobné programy:

- absolventský koncert 9 žiakov školy sa konal 10. júna
- záverečný koncert učiteľov a žiakov ZUŠ v rámci dňa otvorených dverí sa konal ako súčasť programu X. Dní mesta 14. júna
- adventný koncert pre obyvateľov Domova dôchodcov v Tisovci sa konal 15. decembra, účinkovali žiaci a učitelia ZUŠ

V priebehu roka pripravili učitelia a žiaci rôzne hudobné programy pri týchto príležitostiach:

- Deň seniorov – 5. novembra
- Oslava jubilantov, členov Klubu invalidov – 12. novembra
- Slávnosť zapáľovania vianočného stromčeka – 3. decembra
- Výročná schôdza CSM Tisovec a.s. – 8. decembra
- Hráme jubilantom – 9. decembra
- Daxnerov Tisovec (Predvianočná nálada) – 10. decembra
- Vystúpenie v hoteli Centrál – 20. decembra

ŠPORT

Turistika: Nestáva sa často, aby také malé mestečko, ako je Tisovec, malo dva turistické oddiely. A obidva, zhodou okolností, oslavujú tohto roku významné okrúhle jubileá. Ten starší už úctyhodnú „ kmeťovskú „ osemdesiatku, mladší bujarú mladícku dvadsiatku.

Všetko sa to zrodilo a história tunajšej novodobej organizovanej turistiky sa začala písať 10. februára 1924, keď sa v Meštianskej škole v Tisovci za účasti 26 milovníkov prírody uskutočnila ustanovujúca schôdza Odboru Klubu československých turistov (O KČST v Tisovci a následne o dva mesiace 12. apríla 1924 sa konalo jeho I. valné zhromaždenie, na ktorom bol schválený 6-členný výbor organizácie v zložení: predseda Václav Vraný, podpredseda Jozef Rohn, jednatel' Ján Hrvol, zapisovateľka Božena Clementisová, pokladník Július Čipka, výborník Antonín Hájek.

Aktivita tisovských turistov sa vzápätí rýchlo rozrastala. Organizovali spoločensky honosné výlety, značkovali turistické cesty, zabezpečili prázdninovú nocľaháreň pre školskú mládež i nocľaháreň pre dospelých, vyhotovili orientačnú mapu okolia Tisovca, zriadili informačnú kanceláriu, turistickú knižnicu atď..

Usmerňovateľom tejto prvotnej činnosti plnej nadšenia bol predseda klubu turistov botanik Václav Vraný. Žiaľ, pomerne krátkodobo, lebo v septembri 1929 vo veku 78 rokov náhle zomrel – práve na botanickej vychádzke na Trstí. Štafetu tejto priekopníckej športovej činnosti prevzala potom na dlhé roky tunajšia meštianska škola, menovite jej učiteľ a neskorší dlhoročný riaditeľ Ján Hrvol.

A keď si turisti v rokoch 1933 – 1935 vybudovali 30 – lôžkovú chatu na Trstí, stal sa Tisovec významnou základňou turistiky a lyžovania na niekoľko desaťročí - až dodnes.

Dnes tento turistický oddiel-veterán-žiaľ, trochu živorí a uspokojuje sa iba s niekoľkými tradičnými akciami ročne. Našťastie potreby turistiky chtivých záujemcov v Tisovci (i v blízkom okolí) v plnej miere zabezpečuje partner predošlého – turistický oddiel TO KOS Rimavská Dolina pod vedením turistického nadšenca Dušana Kojnoka.

TO KOS Rimavská Dolina vznikol pred 20 rokmi pôvodne v Rimavskej Bani, od 1. augusta 1994 je jeho sídlom Tisovec. 20. výročie vzniku oslávili jeho členovia pri aprílovom výstupe na Hradovú. Oddiel má momentálne vyše 60 členov, je dobrovoľne pevne organizovaný, vládne v ňom súdržná disciplína. Každoročne máva vypracovaný presný program akcií, neobmedzuje sa iba na najbližšie okolie, odvážne prehmatáva celé turistické Slovensko a robí výpady aj do zahraničných oblastí.

Lyžovanie: Aj organizované lyžovanie v Tisovci oslavuje tohto roku 80. výročie svojho zrodu, práve tak, ako turistika. Ono je vlastne prirodzenou zložkou a súčasťou zimnej turistiky a tak následne po založení turistického oddielu na jar 1924 bol tu už v jeseni – 27. septembra 1924 založený aj lyžiarsky krúžok, do ktorého sa pôvodne prihlásilo 12 členov. Aj v tomto prípade sa organizačnou základňou nového športu stala domáca meštianska škola so svojimi učiteľmi a nácvik lyžovania rozumne zaradila, zaiste ako jedna z prvých na Slovensku v bývalej ČSR do telesnej výchovy žiakov v zimnom období. Stala sa tak na celé ďalšie desaťročia priekopníčkou tohto šľachetného športu. Sprístupňovala ho celým generáciám Tisovčanov zároveň s láskou k zimnej prírode.

Stojí za zmienku, že lyže v tom čase neboli ešte u nás bežne dostupné a tak pomohol náš rodák, vtedy študent Karlovej univerzity v Prahe, Vladimír Clementis. Zakúpil tam a 11. decembra 1924 odoslal do Tisovca 6 párov originálnych lyží, ktoré poslúžili ako vzor pre výrobu

d'alších niektorým domácim stolárom a kolárom. Tak to bolo s lyžovaním u nás na začiatku. Postupne sa Tisovec stával základňou a centrom lyžiarskeho športu v okrese i širšom okolí.

Dnes lyžovanie u nás organizuje Lyžiarsky klub Tisovec a keďže v základnej škole ono postupne zaniká, zabezpečuje i lyžovanie detí a mládeže, rekreačné i súťažné. A robí to v sťažných podmienkach doby, ktorá organizovanú športovú výchovu mladých nezodpovedne zanedbáva.

Na začiatku sezóny 2003/2004 absolvovalo v klube suchú kondičnú prípravu 18 detí, zimnú prípravu 14 detí a z nich sa 9 zúčastňovalo aj na pretekoch Slovenského pohára vo svojich vekových kategóriách, no vzhľadom na obmedzené finančné možnosti klubu nie na všetkých, len v bližších lyžiarskych strediskách.

Napriek tomu, že nevhodné domáce snehové podmienky neumožnili kvalitnú prípravu, dosiahli niektorí pretekári pekné výsledky. Najúspešnejšou v kategórii mladších predžiačok bola pri absolvovaní deviatich z možných dvanástich pretekov Patrícia Lopusná, so ziskom 390 bodov skončila v Slovenskom pohári na 5. mieste.

Klub v súťažiach reprezentovali títo ďalší pretekári: Ján Kožiak, Dušan Remper, Libor Brndiar, Filip Bertoš, Dušan Stožek, Tomáš Bálint. Keďže všetci skončili horšie ako na 30. mieste, neboli bodovaní.

Vo svojej prvej sezóne v kategórii žiačok pri absolvovaní 8 z 15 pretekov sa so ziskom 18 bodov z celkového počtu 68 klasifikovaných mladších žiačok umiestnila Dominika Lopusná na 40. mieste.

Erik Lopusný absolvoval 8 z 15 pretekov a skončil v kategórii mladších žiakov z celkového počtu 83 klasifikovaných na 59. mieste.

V novej sezóne 2004/2005 sa do prípravy zapojilo 14 detí. V polovici novembra šiesti z nich absolvovali aj prípravu na snehu na ľadovci v rakúskom Hintertuxe – v plnej výške na náklady rodičov.

Stolný tenis: Mimoriadne aktívny Stolnotenisový klub Tisovec obdivuhodne spopularizoval v posledných rokoch tento šport medzi dospelými a chvályhodne podchytil do ping-pongu aj mladých – žiakov a študentov. Svedčí o tom aj skutočnosť, že Tisovčania majú úspešné zastúpenie v organizovanom súťažnom stolnom tenise troma družstvami:

A – družstvo v zložení Ing. Milan Prokop, Ján Kizek, Ján Filipiak, Lubomír Ulický, Peter Kovács obsadilo v ročníku 2003/2004 v III. lige Banskobystrického kraja spomedzi 16 účastníkov 10. miesto.

B – družstvo vyhralo V. ligu a postúpilo do IV. Ligy

C – družstvo účinkuje v V. lige a dostávajú možnosť uplatniť sa v ňom aj najmladší žiaci z kategórie žiakov.

Pekne si počínali naši hráči na Majstrovstvách oblasti jednotlivcov, ktoré sa konali 1. mája v Kalinove. Vo štvorhrách sa tam naše dvojice Ján Kizek-Tibor Ivarg a Peter Kovács-Lud. Podhradský umiestnili na 3. – 4. mieste.

Úspešní boli v sezóne aj žiaci. Na turnaji v Predajnej ZŠ Tisovec obhájila prvenstvo z vlašajška, zvíťazila aj na regionálnych majstrovstvách a v rámci kraja skončila na 3. mieste. A ešte dodatok k A-družstvu: za vynikajúci úspech treba považovať aj jeho víťazstvo na kvalitnom silne obsadenom oblastnom turnaji v Tisovci dňa 29. mája.

Tohoročné majstrovstvá mesta sa konali 28. februára za účasti vyše 30 hráčov a hráčok v piatich kategóriách a priniesli tieto výsledky:

- Registrovaní muži: Ján Kizek, Tibor Ivarg, Ján Filipiak
- Ženy: Zuzana Turocziová, Katarína Belicová, Anna Homol'ová
- Neregistrovaní muži (spoločne so st. žiakmi): Ján Ďurík, Peter Lacko, Branislav Kriška
- Štvorhry: Podhradský-Kovács, Filipiak-L.Ulický, Ivarg-Adam Hutka
- Mladší žiaci: Jakub Filipiak, Lukáš Chreň, Leon Bálint

Poznámka: Ján Filipiak, člen stolnotenisového A-družstva dostal v júni na tohoročných Dňoch mesta Cenu primátora mesta za oživenie Stolnotenisového klubu v Tisovci a vzornú reprezentáciu mesta.

Volejbal: Hoci v nedávnej minulosti dlhodobo hrávaný súťažný volejbal mužov v posledných rokoch v meste zastagnoval, na volejbal sa v Tisovci nezabúda a jeho tradície ožívajú aspoň v ojedinelých ale pravidelných turnajových stretnutiach.

Tak sa napr. 22. mája stretli priaznivci volejbalu na II. Ročníku zmiešaných párov a celkom 12 dvojíc bojovalo v dvoch telocvičniach (SPŠ a ZŠ) o umiestnenie. Výsledok: 1. miesto Tatiana Pohorelská a Ján Lipták, 2. miesto Margaréta Malachovská a Lukáš Macek (študenti EGT), 3. miesto Miroslava Čumová a Ján Leško st.

V piatok 18. júna zohrali muži z okolia volejbalový turnaj o putovný pohár primátora mesta, tradične v rámci Dní mesta, tradične v telocvični SPŠ.

Futbal: Futbalový klub Tisovec mal v ročníku 2003/2004 v organizovaných súťažiach tieto štyri družstvá:

- Dospelí účinkovali vo IV. Lige Juh a v skupine 16 účastníkov obsadili konečné 8. miesto, keď získali celkom 42 bodov pri skóre 48:38
- Dorastenci pôsobili v IV. Lige dorast Juh a skončili v súťaži na poslednom mieste (18 bodov, skóre 32:74)
- Starší žiaci hrali v súťaži 3. Liga st. žiaci D a medzi 16 účastníkmi skončili na 10. mieste so 40 bodmi a celkovým skóre 62:64
- Mladší žiaci súťažili v 3. lige mladší žiaci D a v skupine 16 účastníkov skončili na 11. mieste s 29 bodmi, so skóre 50:81

Rimavská Píla: má v organizovaných súťažiach družstvo dospelých TJ družstevník Rim. Píla a po prekonaní nedávnej krízy pri neutíchajúcej ochote mladých ľudí i starších zaniietených funkcionárov ožil futbal novým nadšením. Piľania obsadili v 10 – člennej skupine Oblastnej súťaže III. Triedy prvé miesto a prebojovali sa v tej istej súťaži o stupienok vyššie, postúpili do II. Triedy.

Iné zo športu: Dňa 6. februára 2004 sa konalo – prvýkrát v našom meste – vyhodnotenie najúspešnejších športovcov okresu Rimavská Sobota za rok 2003 v kategóriách: žiaci, dorastenci, dospelí, kolektívy. Ocenenými z Tisovca boli:

- Rudolf Valent, učiteľ telocviku – dôchodca, dlhoročný organizátor športu
- Peter Vencel ml., majster SR v mototriale
- Adam Pašiak, 18-ročný študent EGT, hrá v I. stolnotenisovej lige za Rimavskú Sobotu
- 14. februára sa konal tradičný turistický zimný výstup na Trstie

VÝSTAVBA

V oblasti výstavby plnilo mesto aj tohto roku úlohy, ktoré schválilo MsZ v rámci finančných možností mestského rozpočtu a dotácií zo štátneho rozpočtu.

V projektovej príprave investičných akcií sa zabezpečila projektová dokumentácia pre dve akcie:

1. Technická a biologická rekultivácia skládky Kvadrovňa – II. Etapa	
V hodnote	53,000.- Sk
2. Chodníky na Jesenského ulici v hodnote	6,400.- Sk
Spolu:	59,400.- Sk

V priebehu roka boli realizované tieto stavebné práce a služby:

1. Obnova pamätného domu Radnica Tisovec v hodnote	230,000.-Sk
2. Prístrešok na autobusovej zastávke s terénnymi úpravami v hodnote	192,000.- Sk
3. Chodník na Jesenského ulici	107,000.- Sk
4. Spevnenie plôch na námestí	197,900.- Sk
5. Revízia zabezpečovacieho zariadenia v Radnici	12,000.- Sk
6. Požiarna ochrana objektov	60,000.- Sk
Spolu:	798,900.-Sk

Iné:

- na Ministerstvo financií SR podaná žiadosť o poskytnutie dotácií na výstavbu mest. Domu vo výške 12,5 mil. Sk bola zamietnutá
- na uvedenú obnovu pamätného domu Radnica Tisovec dostalo mesto 200,000.- Sk
- mesto má problémy pri údržbe miestnych komunikácií. Pre nedostatok finančných prostriedkov nie je možné zabezpečiť ich pravidelnú údržbu a vôbec nie ich rekonštrukcie. V dodatku k zmluve so Spoločným obvodným úradom bolo dohodnuté, že SOÚ bude vykonávať pôsobnosť špeciálneho stavebného úradu pre miestne a účelové komunikácie od novembra 2004.

ZDRAVOTNÁ A SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ

V poskytovaní základnej lekárskej starostlivosti nedošlo v meste k žiadnym zmenám. Aj tohto roku tu pôsobili doterajší 6 praktickí lekári: MUDr. Anna Žiaková, štátna praktická lekárka v ambulancii v objekte CSM na Daxnerovej ulici, neštátni lekári MUDr. Peter Šuran, praktický lekár pre dospelých, detská lekárka MUDr. Milota Bindasová, stomatologičky MUDr. Zuzana Šuranová a MUDr. Božena Brziaková –

všetci majú ambulancie na Malinovského ulici č.3. Dvakrát v týždni dochádza ordinovať do Tisovca do ambulancie v CSM na Daxnerovej ulici gynekológ MUDr. Peter Marko.

Na odborné vyšetrenie a ošetrovanie chodia pacienti prevažne na polikliniku, či do nemocnice v Hnúšti a Rimavskej Sobote, ale aj do Brezna, Revúcej, Banskej Bystrice a podľa potreby aj inde.

Predpísané lieky i voľne predávané farmaceutické prípravky zabezpečuje Mgr. Anna Mažková vo vlastnej súkromnej lekární Koruna na Daxnerovej ulici. Ďalšie najbližšie lekárne v okolí sú v Hnúšti, Rimavskej Sobote, Revúcej a v Brezne.

Inak zdravotnú a sociálnu humanitárno – charitatívnu pomoc poskytujú miestnym občanom dobre pracujúce dobrovoľné organizácie i orgány mestskej samosprávy: Miestny spolok Slovenského Červeného kríža a klubu darcov krvi v Tisovci i na Rimavskej Píle, Základná organizácia Zväzu telesne postihnutých, Klub dôchodcov, Jednota dôchodcov, Základná organizácia zdravotne postihnutých a komisia ZPOZ Človek človeku.

Opatrovateľská služba, ktorú podľa zákona zabezpečujú od 1. januára 2003 obce, sa v meste osvedčila ako prirodzená zložka zdravotníckej a sociálnej starostlivosti a sľubne sa rozrastá. V priebehu roku 2004 ju 43 opatrovateliek poskytovali 25 občanom.

Ústavnú opatrovateľskú službu pre starých občanov poskytuje od roku 1997 tunajší Domov dôchodcov a domov sociálnych služieb s kapacitou vyše 40 lôžok s dobrým vybavením a dobrou povestou medzi občanmi. Budova asi štyridsaťročná, pôvodne sídlo MŠ, nedávno vynovená zvonku i zvnútra s rozľahlým dvorom i kúskom záhrady a nevelkou skupinou stromov a vcelku s výhodnou polohou na rohu Bakulíniho ulice poskytuje svojim exteriérom i úhl'adným interiérom útulný domov dožívajúcim občanom.

Keďže v zariadení v priebehu posledných rokov pribúdalo imobilných obyvateľov, rozhodlo sa vedenie domova zmodernizovať ich hygienickú opateru a zároveň aj odbremeniť personál od priveľkého fyzického zaťaženie pomocou najnovšej techniky.

V spolupráci s firmou Arjo HospitalEquipment, s.r.o. Brno, ktorá na slovenský trh príslušné zariadenie dováža, vypracovali projekt na rekonštrukciu kúpeľne a zabudovali do nej modernú zdvíhaciu techniku, ktorej súčasťou je i vozík na bezpečné presúvanie imobilných z lôžka do vane, či na toaletu.

Tunajší domov dôchodcov sa takto stal prvým zariadením v rámci Banskobystrického kraja, ktoré investovalo do skvalitnenia sociálnych služieb inštaláciou zdvíhacej techniky do kúpeľne. A stálo to iba – 480,000.- Sk

Detský domov Dalmatín poskytuje serióznou opatrovateľskú starostlivosť detským chovancom. Má však obmedzenú kapacitu, cca 12 – 15 miest.

OSTATNÉ UDALOSTI

Občianske združenie Zubačka Tisovec, ktoré bolo dňa 31.mája 2004 zaregistrované na Ministerstve vnútra SR, má za cieľ podporovať zachovanie muzeálnych a historických hodnôt na území Mikroregiónu Muránska Planina predovšetkým v oblasti železničnej dopravy (obnova nákladnej prepravy Tisovec – Podbrezová s parnou prevádzkou na ozubnicovej trati Tisovec – Pohronská Polhora a následne aj obnovenie železničného turizmu v tejto oblasti).

Tisovec v Nemecku: V tisovskom mesačníku č.9 na 4. strane nás upútal článok tisovského vysokoškolača Juraja Kováča – V Hannoveri. Vyberáme z neho podstatné veci: ... „ Ako študent Ekonomickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici sa už piaty rok angažujem v neziskovej organizácii AISEC. Momentálne sa spolu s piatimi mladými ľuďmi snažíme viesť Aisec Slovensko. Aisec predstavuje celosvetovú sieť 30 000 členov študujúcich na viac ako 750 univerzitách v 84 krajinách. Snaží sa v mladých ľuďoch rozvíjať hodnoty a schopnosti, ktoré budú podnecovať ich ochotu pozitívne ovplyvňovať svoje okolie. Týmto spôsobom sa snaží Aisec plniť svoje poslanie v duchu hesla „ Rozvojom jednotlivca rozvíjame spoločnosť „ ... Ocitol som sa v Nemeckom Hannoveri na medzinárodnom kongrese IC 2004. Slovenskú delegáciu na kongrese tvorilo osem ľudí – dvaja mladí muži a šesť dievčat... Nachádzam sa na hannoverskom námestí. Tisovský kroj mi vraj svedčí... Na námestí sa koná tzv. Global Village – celý Aisec svet prezentuje svoje národné spevy, jedlo a tance... Dievčatá sú nadšené. Sú oblečené v krojoch a každý sa s nimi chce fotiť. Slovenský stánok ponúka široké spektrum syrov – výsostné postavenie má medzi nimi bryndza. Tisovská bryndza. Všetkým chutí a pýtajú sa, ako sa vyrába. Svoju nevedomosť zakrývam slovami, že najprv je ovca a jej mlieko, potom nasleduje určitý proces, nuž a potom je bryndza. Musím sa to asi lepšie naučiť...

Zážitkov je mnoho. Vyrástol som osobne i pracovne. Mal som možnosť stretnúť sa s generálnym riaditeľom spoločnosti Pricewaterhouse Coopers a rokovať o udržateľnom rozvoji, zdieľať poznatky o nerovnováhe na trhu práce s mladými ľuďmi z Portorika, Kene, Holandska a Taiwanu. Zistil som, akým spôsobom založiť a sfunkčnúť radu poradcov pre Aisec Slovensko, plánoval som implementáciu novej Aisec stratégie. A mnoho iných...

Tisovec v Amerike: S vynechaním nepatrnej časti uvádzame článok PhDr. Heleny Pašiakovej, PhD., riaditeľky EGT v Tisovci, uverejnený pod rovnomeným názvom v 12. čísle Tisovského mesačníka 2004:

„ V dňoch 21. októbra až 18. novembra som navštívila Spojené štáty americké. Cieľom mojej cesty bolo navštíviť stredné školy, kde sme mali, alebo máme našich študentov. Zároveň som bola v školách, ktoré sú perspektívnymi hosťovskými školami pre EGT a sú ochotné vytvoriť podmienky pre štúdium našich žiakov. Tento náš vlastný výmenný program je unikátnym. Je vzájomným obohatením. Naši študenti získavajú okrem prehĺbenia jazykovej kompetencie aj rozšírenie svojho civilizačného a kultúrneho obzoru. Sú zároveň obohatením americkej školy vo vzdelávacej a duchovnej sfére. Sú výbornými propagátormi našej školy a Slovenska v USA.

Na stretnutiach s predstaviteľmi Concordia University v Sewarde a River Forest sme pripravovali študijné pobyty našich učiteľov. Na univerzite v Sewarde, Nebraska, bola milá slávnosť. Z rúk emeritného prezidenta univerzity som prevzala ocenenie Master Educator Award. Predniesla som prednášku o vyučovaní náboženstva na Slovensku, ktorá neformálne pokračovala i na následnej recepcii.

Navštívila som i mesto Shenandoah v Iowe, ktorého predstaviteľa boli pred pár rokmi na návšteve v Tisovci a veľmi chcú pokračovať

v prerušenom dialógu, ktorý môže obohatiť obe strany. Navštívila som tam aj detské centrum, ktoré je krátko pred dokončením a novú prekrásnu budovu základnej školy. Jej architekt bol ocenený národnou cenou. Mohla by to byť zaujímavá inšpirácia pre rekonštrukciu budovy základnej školy u nás.

Navštívila som desať štátov, Minnesotu, Iowu, Nebrasku, Kaliforniu, Wisconsin, Illinois, Missouri, Alabamu, Luisianu, Floridu. Väčšinou som sa presúvala letecky. Je to rýchlejšie a lacnejšie než autom. Zažila som mnohé letiská, veľké i malé s veľmi dobrým efektívnym servisom, čo som si dodatočne uvedomila na zastaralom a ťažkopádnom letisku v Prahe Ruzyň. Na letiskách som bola konfrontovaná s prísnyimi bezpečnostnými opatreniami, čo je novým fenoménom po 11. septembri 2001.

Vrcholom môjho pobytu, tak ako pri predchádzajúcich návštevách, boli stretnutia s ľuďmi, bývalými učiteľmi, dobrovoľníkmi. Tisovec v ich spomienkach má významné miesto. Radi si spomínajú na školu a na ľudí, s ktorými sa tu stretli. Pri ich spomienkach a fotografiách Tisovec ožil v Amerike.“